

Protiraketová obrana a nebezpečí jaderného útoku

27.dubna 2007 Jiří Hynek

Uvažovaná výstavba radaru protiraketové obrany v Brdech plní titulní stránky novin a rozděluje naši společnost na dva nesmiřitelné tábory. Ve vzájemných diskusích zástupců protistran se používají různé, z kontextu vytrhované argumenty, převážně účelové, překroucené až lživé, málokdy však na základě hlubší úvahy vycházející z odborných znalostí.

Jako základní argument pro podporu výstavby je uváděno nebezpečí jaderného útoku prostřednictvím balistických raket ze stran Íránu či Severní Koreje. Mají tyto země schopnosti vyvinout a vyrobit dostatečně účinnou jadernou zbraň? Ač se odpověď ano téměř okamžitě nabízí, je nutno podotknout, že bez znalostí informací (mnohdy složitě získaných), které mají jen špičkoví analytici těch nejlepších rozvědek světa, je i tato odpověď spíše hypotézou. Významnou indicií o schopnosti Íránu vyrobit jadernou zbraň svědčí izraelské bombardování íránského zařízení v roce 1981. Protože izraelská rozvědka Mossad patří k těm nejlepším na světě, určitě izraelských útok vycházel z kvalitních informací a obavy Izraele byly reálné. Nicméně takto nebyla schopnost Íránu vyrobit jadernou zbraň znemožněna, ale pouze posunuta v čase. A v globalizovaném světě, jenž se řídí heslem: „Za peníze v Praze dům“, se dají pořídit jakékoliv technologie a embarga či regulace vedou pouze ke zvýšení ceny a příslušného zisku.

Dobrovolníci místo raket

Složitější je to se schopností těchto zemí vyvinout a vyrobit spolehlivou a dostatečně přesnou balistickou raketu dlouhého dosahu. Navíc se naskytá otázka, zda-li je nutno takovou raketu mít, když by se určitě našlo dostatek odhodlaných dobrovolníků, kteří by hlavicí na určené místo dopravili s podstatně větší přesností než raketa. A v zájmu svého přesvědčení by pak dobrovolně umírali v epicentru jaderného výbuchu. A toto protiraketová obrana vyřešit neumí.

Určitě nelze nebezpečí plynoucí z jaderného potenciálu Íránu či Severní Koreje podceňovat. A dá se očekávat, že s postupem času se budou k jaderným technologiím dostávat i další země či jisté nadnárodní skupiny. Nicméně, obdobných rizik je celá řada, a většina z nich je podstatně aktuálnějších. Při teroristických útocích nebyly doposud významně použity chemické či biologické zbraně. Budeme se proti tomu umět bránit? Máme dostatečně ochráněnou kritickou infrastrukturu? Nejsou nebezpečí plynoucí z počítačových útoků neustále podceňována? Takových otázek se naskytá celá řada. S potřebou rozsáhlých investic při eliminaci těchto rizik se vkrádá otázka, zda-li při omezeném množství zdrojů je investice do protiraketové obrany z hlediska celkové bezpečnosti tou nejpotřebnější.

Posun pro USA

Skutečně základním problémem projektu protiraketové obrany je to, že je řešen výhradně americkým obranným průmyslem. Jsou v něm použity špičkové technologie a investice do tohoto projektu jednoznačně posunují úroveň průmyslu USA o kategorii výše. Z toho možná pramení výhrady některých evropských zemí proti tomu, aby Česká republika na svém území měla část tohoto

systému. Není-li v tomto projektu prostor pro jejich průmysl, proč by ho měly podporovat? Tato úvaha by pak vysvětlovala to, že i v NATO je celkově přístup k tomuto systému dosti „vražný“. Při našem rozhodování je nutno upustit od všech emocí, pseudoargumentů a politických hrátek a nastolit naprosto cynický a chladný kalkul: Co za to? Určitě zástupci amerického průmyslu této otázce budou jednoznačně rozumět a ve svém zájmu budou našemu průmyslu umět udělat zajímavou nabídku. Když ne přímo v tomto systému, tak jistě v jiných oblastech.

Realizace systému protiraketové obrany jednoznačně přinese Spojeným státům výraznou technologickou převahu. Na jednu stranu by to signalizovalo, že projekt bude přínosem ke zvýšené bezpečnosti ve prospěch té části civilizovaného světa (v pojetí západní kultury), kam patří i naše země. Realizace systému protiraketové obrany určitě odstartuje větší investice do obranných technologií ve vyspělých velmocích jako je Rusko a Čína. Ale skutečně největším rizikem je to, že příliš velká technologická převaha vede k posilování nenávisti a vedení teroristického boje pod heslem „Nemůžeš-li zabít toho, koho bys chtěl, zabij toho, koho můžeš“ tak, jak se s tím v dnešní době čím dál více setkáváme.

Americká základna protiraketové obrany Fort Greely na Aljašce